

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettelyt>Menettelyjen määräajat Menettelyjen määräajat

Alankomaat

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviiliprosessilain (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) mukaiset määräajat voidaan jakaa yleisesti ottaen seuraavasti:

a. Vähimmäisajat vastapuolen sekä mahdollisten kolmansien osapuolten ja todistajien haastamiselle. Tavallisesti aikaa on vähintään yksi viikko. Vähintään yhden viikon määräaika sovelletaan periaatteessa myös asianosaisten haastamiseen hakemusmenettelyssä, ellei tuomioistuimien määrä toisin (asianosaisten ja kolmansien osapuolten haastaminen, ks. siviiliprosessilain 114–119 ja 276 §; todistajien haastaminen, ks. samaisen lain 170 ja 284 §). Jos on tiedossa, että vastaajan asuinpaikka tai tosiasiallinen oleskelupaikka on Alankomaiden ulkopuolella, haastamisen määräaika on vähintään neljä viikkoa (siviiliprosessilain 115 §).

b. Oikeussuojakeinojen käytön enimmäisajat. Vastalause on tavallisesti esitettävä neljän viikon kuluessa. Muutoksenhakuun (*hoger beroep*), kassaatiovalitukseen (*cassatie*) ja lainvoimaisen tuomion kumoamiseen (*herroeping*) sovelletaan yleensä kolmen kuukauden määräaika (ks. siviiliprosessilain 143 § (vastalause), 339 ja 358 § (muutoksenhaku), 402 ja 426 § (kassaatiovalitus) ja 383 ja 391 § (lainvoimaisen tuomion kumoaminen)).

c. Määräajat osapuolille toteuttaa menettelytoimia ja tuomioistuimen päätöksille. Kesto on tavallisesti 2–6 viikkoa. Tuomioistuimien tietyissä olosuhteissa pidentää menettelytoimien toteuttamisen määräaika.

d. Vanhentumisajat oikeudellisten toimien aloittamiselle ja täytäntöönpanovallan harjoittamiselle. Yleinen vanhentumisaika on 20 vuotta. Monissa tapauksissa sovelletaan kuitenkin lyhyempää viiden vuoden vanhentumisaikaa. Uhkasakkojen soveltaminen päättyy jo kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona ne määrätään. Vanhentumisaika on mahdollista keskeyttää, minkä jälkeen alkaa uusi vanhentumisaika. Esimerkiksi täytäntöönpanovaltaan sovellettava vanhentumisaika voidaan keskeyttää antamalla tuomio tiedoksi tai millä tahansa muulla täytäntöönpanotoimella (siviiliprosessilain kolmas nide, 306–325 §).

Lakisääteisiin määräaikoihin sovelletaan myös määräajoista annettua yleistä lakia (*Algemene Termijnenwet*).

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Lauantain ja sunnuntain lisäksi virallisia vapaapäiviä ovat määräajoista annetun yleisen lain mukaan seuraavat:

uudenvuodenpäivä: 1. tammikuuta

pitkäperjantai: perjantai ennen pääsiäistä

pääsiäismaanantai eli toinen pääsiäispäivä

Kristuksen taivaaseenastumisen päivä: 40 päivää pääsiäisen jälkeen

kuninkaan päivä: 27. huhtikuuta

vapautuksen päivä: 5. toukokuuta

helluntimaanantai: helluntaita seuraava maanantai

joulupäivä ja tapaninpäivä: 25. ja 26. joulukuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Lakisääteisiin määräaikoihin sovelletaan määräajoista annetussa yleisessä laissa vahvistettuja sääntöjä. Sääntöjen mukaan lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyviä lakisääteisiä määräaikoja jatketaan seuraavaan arkipäivään asti. Vähintään kolmen päivän määräaika jatketaan tarvittaessa niin, että siihen lisätään vähintään kaksi arkipäivää.

Haasteella vireille pantavia siviilioikeudellisia asioita koskevien kansallisten menettelysääntöjen (*Landelijk procesreglement voor civiele dagvaarding en bij de rechtbanken*) mukaan osapuolten toteuttamiin menettelytoimiin ja tuomion antamiseen sovelletaan lähtökohtaisesti kuuden viikon määräaika. Alioikeuksien kantonijaostossa käsiteltäviä siviiliasioita koskevien kansallisten menettelysääntöjen (*Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*) mukaan kantonijaostoissa sovelletaan periaatteessa neljän viikon määräaika (<http://www.rechtspraak.nl>).

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Ajanjakso alkaa aina asianomaista tapahtumaa seuraavasta päivästä.

Haasteet

Ei sovelleta.

Oikeussuojakeinot

Vastalauseeseen (mahdollinen ainoastaan yksipuolisten tuomioiden tapauksessa) sovellettavalla määräajalla on kolme mahdollista alkamisaikaa:

ajankohta, jolloin tuomio annetaan tuomitulle tiedoksi henkilökohtaisesti

mikäli käytetään muuta tiedoksiantotapaa: ajankohta, jolloin tuomittu toteuttaa toimen, joka todistaa, että hän on tietoinen tuomiosta, tai jolloin tuomion täytäntöönpano alkaa

muissa tapauksissa: ajankohta, jolloin tuomion täytäntöönpano saadaan päätökseen.

Tuomioiden osalta määräaika **muutoksenhauille ja kassaatiovalitukselle** alkaa tuomion antamista seuraavasta päivästä. Katso myös vastaus kysymykseen 12.

Päätösten osalta määräaika muutoksenhauille ja kassaatiovalitukselle alkaa

päivästä, jona päätös on annettu (hakija ja menettelyssä läsnä olleet asianosaiset)

sen jälkeen, kun päätös on tavalla tai toisella annettu tiedoksi (muut asianosaiset).

Määräaika tuomion tai päätöksen **kumoamiselle** alkaa sen jälkeen, kun kumoamisperuste on syntynyt, ja kantaja tai hakija on tullut siitä tietoiseksi. Se ei kuitenkaan ala ennen kuin tuomio tai päätös on tullut lainvoimaiseksi, eli vasta sen jälkeen kun vastalause, muutoksenhaku tai kassaatiovalitus eivät ole enää mahdollisia.

Menettelytoimet

Menettelytoimien kiinteät määräajat lasketaan tavallisesti edellisestä istuntopäivästä täysissä viikoissa. Esimerkki: istunto on keskiviikkona, minkä jälkeen sitä käsitellään seuraavan kerran neljän viikon kuluttua, jälleen keskiviikkona, ja määräaika toimitukselle on kello 10. Jos asia poistetaan käsiteltävien asioiden luettelosta, tuomioistuimien määrä päivämäärän, jolloin se palautetaan luetteloon.

Vanhentumisajat

Oikeudellisiin toimiin sovellettavien vanhentumisaikojen alkamisaika riippuu toimen luonteesta. Esimerkiksi kanneoikeus, joka liittyy jonkin asian tarjoamista tai tekemistä koskevan sopimusvelvoitteen noudattamiseen, vanhenee viiden vuoden kuluttua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona saatava on erääntynyt. Esimerkki: kanneoikeus, joka koskee lainvastaisen tilanteen päättämistä, vanhenee viiden vuoden kuluttua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona tilanteen välitöntä päättämisestä on voinut vaatia.

Täytäntöönpano

Periaatteessa täytäntöönpanovalta päättyy 20 vuotta sitä päivää seuraavasta päivästä, jona tuomio on annettu.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei. Joissakin tapauksissa tuomion tiedoksiantotapa voi kuitenkin vaikuttaa oikeussuojakeinojen käyttöön (esim. vastalauseen esittämiseen) asetetun määräajan alkamisajankohtaan. Katso myös vastaus kysymykseen 4.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Ei. Määräaika alkaa tapahtumaa seuraavasta päivästä.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Ellei toisin ole ilmoitettu, Alankomaiden lainsäädännössä käytetään kalenteripäiviä. Määräajoista annetussa yleisessä laissa säädetään, että lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyviä lakisääteisiä määräaikoja jatketaan ensimmäiseen arkipäivään.

Lisäksi vähintään kolmen päivän määräaika jatketaan tarvittaessa niin, että siihen lisätään vähintään kaksi arkipäivää.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Tällöinkin tarkoitetaan kalenterikuukausia ja -vuosia.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Haasteet

Ei sovelleta.

Oikeussuojakeinot

Haastemietelyissä oikeussuojaa haetaan antamalla haaste. Haastemies ei saa toimittaa haastehakemusta kello 20:n jälkeen, ellei tuomioistuimien, johon asianosaista ollaan haastamassa, ole sallinut sitä. Määräaika päättyy siis kello 20. Haastemietelyssä on pidettävä mielessä, että haastamisen määräaika määritettäessä mukaan ei lasketa päivää, jona haaste annetaan, eikä päivää, jona osapuolen on saavuttava oikeuteen (ensimmäinen istuntopäivä). Vähimmäismääräajan on siis mahdollista näiden kahden päivämäärän väliin.

Hakemusmenettelyssä oikeussuojaa haetaan jättämällä hakemus tuomioistuimen kirjaamoon. Tämä voidaan tehdä postitse tai henkilökohtaisesti kirjaamon aukioloaikana tai faksitse viimeistään klo 24 määräajan viimeisenä päivänä.

Perheasioita koskevissa muutoksenhauissa määräajan alkaminen poikkeaa muista hakemusmenettelyasioista (ks. myös "Oikeussuojakeinot" vastauksessa kysymykseen 4). Hakija voi hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa tuomion antopäivästä. Muut asianosaiset voivat hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätös on annettu niille tavalla tai toisella tiedoksi.

Menettelytoimet

Jos asia on otettu käsiteltävien asioiden luetteloon, asiakirjojen toimittamiseen sovelletaan seuraavaa: Periaatteessa istuntopäivänä käsiteltäväksi tarkoitettu asiakirja on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon toimitusta koskevan määräajan kuluessa. Tämä koskee kaikkia muita oikeudenkäyntiasiakirjoja paitsi haasteita. Kansallisten menettelysääntöjen mukaan asiakirjat on toimitettava viimeistään keskiviikkona kello 10. Jos istuntoa ei järjestetä, koska asia käsitellään kirjallisesti, asiakirjat on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon viimeistään käsittelypäivänä. Kantonijaosto järjestää aina istunnon, koska kantoniasioissa menettelytoimet voidaan toteuttaa myös suullisesti. Asiakirjat on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon viimeistään käsittelypäivää edeltävänä päivänä. Tämä voidaan tehdä postitse tai henkilökohtaisesti kirjaamon aukioloaikana tai faksitse viimeistään klo 24.

Vanhentumisajat

Katso myös "Vanhentumisajat" vastauksessa kysymykseen 4. Joissakin oikeudellisissa toimissa ajankohdalla, jolloin osapuoli saa tietyn seikan tietoonsa, on merkitystä. Esimerkki: oikeus vaatia aiheettomasti suoritetun maksun palauttamista vanhenee viiden vuoden kuluttua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona velkoja saa tiedon saatavasta ja vastaanottajan henkilöllisyydestä, ja joka tapauksessa 20 vuoden kuluttua saatavan syntymisestä.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä. Lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyvä määräaika pidennetään seuraavaan arkipäivään. Määräajoista annetun yleisen lain mukaan tätä ei kuitenkaan sovelleta määräaikoihin, jotka lasketaan ajankohdasta tai tapahtumasta taaksepäin. Toisin sanoen sääntöä sovelletaan enimmäisaikoihin, ei vähimmäisaikoihin.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Lain mukaan määräaika voidaan pidentää vain siinä tapauksessa, että hävinnyt osapuoli kuolee muutoksenhauille asetetun määräajan kuluessa ja hänen perijät haluavat jatkaa muutoksenhakumenettelyä. Tällöin alkaa uusi kolmen kuukauden määräaika.

Yleisesti ottaen määräaikoihin liittyviä sääntöjä valvotaan tiukasti, vaikka Alankomaiden korkein oikeus (*Hoge Raad der Nederlanden*) on tehnyt poikkeuksia asioissa, joissa muutosta hakeneelle osapuolelle ei ollut ilmoitettu tuomiosta riittävän ajoissa tuomioistuimen virheen tai laiminlyönnin vuoksi. Tällöin määräajan noudattamatta jättäminen ei ole ollut osapuolen vika ja määräaika on pidennetty hieman.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Muutoksenhaun määräaika on yleisesti ottaen kolme kuukautta. Tietyissä siviilioikeudellisissa asioissa, esimerkiksi välitoimimenettelyssä (nopeutettu menettely), muutoksenhakuun ja kassaatiovalitukseen sovelletaan lyhyempiä määräaikoja (muutoksenhaku 4 viikkoa, kassaatiovalitus 8 viikkoa).

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletulua varten?

Kaikki määräajat, jotka liittyvät siihen, onko osapuolen tultava paikalle, ovat vähimmäisaikoja. Enimmäisaikoja ei ole asetettu.

Haasteet

Tuomioistuin voi kantajan pyynnöstä tarvittaessa lyhentää haastamisen määräaika tietyin ehdoin. Välitoimimenettelyssä haaste toimitetaan vasta sen jälkeen, kun toimista päättävä tuomari on määrännyt käsittelypäivän ja -kellonajan. Se voi olla myös sunnuntai. Tarvittaessa haastaminen voi tapahtua erittäin lyhyellä määräajalla. Myös hakemusmenettelyssä tuomioistuin voi asettaa tavallista lyhyemmän määräajan haastamiselle.

Tuomioistuin ei voi pidentää haastamisen määräaika, mutta hakemusmenettelyssä se voi pidentää sitä (katso vastaukset kysymyksiin 7 ja 8).

Menettelytoimet

Tuomioistuin voi pidentää määräaika, jonka kuluessa osapuolten on toteutettava menettelytoimet, jos osapuolet yhdessä pyytävät sitä. Jos pyyntö tehdään yksipuolisesti, lykkäystä myönnetään vain pakottavista syistä tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Pakottavia syitä ovat muun muassa tapauksen monimutkaisuus, samaan asiaan liittyvässä toisessa menettelyssä annettavan tuomion odottaminen sekä osapuolen ja/tai tämän asianajajan sairastuminen tai loma.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Alankomaiden lainsäädännössä ei ole säännöksiä tällaisesta tilanteesta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Haasteet

Jos haastaminen tapahtuu liian lyhyellä määräajalla, tuomioistuin julistaa haasteen pätemättömäksi, mikäli vastaaja ei tule paikalle. Haasteista ei tule automaattisesti pätemättömiä. Kantaja voi korjata tilanteen tekemällä korjatun haastehakemuksen ennen ensimmäistä käsittelypäivää.

Jos vastaaja ei tule paikalle ensimmäisenä käsittelypäivänä, tarkastetaan, onko haasteessa puutteita, jotka voivat tehdä siitä pätemättömän. Jos haaste on asianmukainen, vastaaja katsotaan poissaolevaksi, ja kanne voidaan tavallisesti käsitellä vastaajan poissa ollessa. Jos vastaaja ei tule paikalle ja on todennäköistä, että hän ei ole saanut haastetta siinä olevan puutteen vuoksi, tuomioistuin julistaa haasteen pätemättömäksi.

Jos vastaaja ei tule paikalle eikä nimeä asianajajaa huolimatta siitä, että häntä on siihen haasteessa kehoitettu, ja käy ilmi, että haasteessa on puute, joka tekee siitä pätemättömän, vastaajaa ei katsota poissaolevaksi. Tuomioistuin ilmoittaa uuden käsittelypäivän ja määrää puutteen korjattavaksi kantajan kustannuksella. Jos vastaaja tulee paikalle eikä vetoa puutteeseen, katsotaan, että haaste on annettu oikein.

Oikeussuojakeinot

Jos oikeussuojan hakemisen määräaika ylittyy, seuraamuksena on muutoksenhakemuksen hylkääminen. Sen taustalla olevasta tuomioistuimen päätöksestä tulee tällöin lainvoimainen, eli sitä ei voida enää kumota vastalauseella, muutoksenhaulla tai kassaatiovalituksella.

Menettelytoimet

Jos menettelytoimea ei toteuteta asetetussa määräajassa, siihen voi saada tietyin ehdoin lykkäystä (katso vastaus kysymykseen 10). Jos lykkäystä ei myönnetä, oikeus menettelytoimien toteuttamiseen raukeaa.

Vanhentumisajat

Oikeus ryhtyä oikeudellisiin toimiin säilyy, vaikka asianosainen olisi antanut siihen tarkoitetun määräajan umpeutua. Tällöin oikeutta ei voi kuitenkaan enää käyttää tuomioistuimessa.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Osapuolilla, jotka eivät ole noudattaneet määräaikoja, on käytössään seuraavat oikeussuojakeinot.

Haasteet

Vastaaja, joka ei tule paikalle ensimmäisenä käsittelypäivänä, tuomitaan tavallisesti poissaolevana. Vastaaja voi välttää poissaolevana tuomitsemisen lainvoimaisen tuomion antamiseen asti tulemalla paikalle menettelyn asianosaisena. Kun lainvoimainen tuomio on annettu, poissaolevana tuomittu osapuoli voi esittää vastalauseen. Poissaolevana tuomitseminen, poissaolevana tuomitsemisen välttäminen tulemalla paikalle tuomioistuimeen ja vastalause eivät ole mahdollisia hakemusmenettelyssä. Tällaisissa tapauksissa asianosainen, joka ei ole tullut paikalle, voi hakea tuomioon muutosta.

Oikeussuojakeinot

Tuomioistuimen tehtävänä on valvoa oikeussuojan hakemista koskevien määräaikojen noudattamista. Muutoksenhakujen ja kassaatiovalitusten määräajat ovat ehdottomia. Tuomioistuimet suhtautuvat hyvin tiukasti niiden noudattamiseen oikeusvarmuuden vuoksi. Alankomaiden korkein oikeus on kuitenkin osoittanut jonkin verran joustavuutta muutoksenhauissa, kun on kyse hakemusmenettelystä. Muutoksenhakemuksessa on esitettävä muutoksenhaun perusteet, mutta tapauksissa, joissa päätös on tehty mutta sitä ei vielä annettu tiedoksi, eivätkä sen perustelut ole siitä syystä hakijan tiedossa, muutoksenhaun perusteet voidaan esittää myöhemmin toimitettavassa täydentävässä hakemuksessa. Muutoksenhaku on kuitenkin tehtävä määräajassa. Vain niissä harvoissa tapauksissa, joissa tuomioistuin on tehnyt kaksinkertaisen virheen, määräaika pidennetään 14 päivää päätöksen vastaanottamisesta. Näin on silloin, kun muutosta hakeva osapuoli ei tuomioistuimen (tai tuomioistuimen kirjaamon) virheen vuoksi tiennyt eikä voinut tietää, milloin päätös tehdään, ja päätös on hakijasta riippumattoman virheen vuoksi lähetetty tai annettu tiedoksi vasta, kun muutoksenhaun määräaika on jo päättynyt. Haastemenettelyssä muutoksenhakemuksessa ei tarvitse esittää muutoksenhaun perusteita. Ne esitetään vasta menettelyn myöhemmässä vaiheessa.

Menettelytoimet

Tietyissä oloissa voidaan pyytää lykkäystä menettelytoimien toteuttamiseen (katso vastaus kysymykseen 13). Jos lykkäystä ei saada, oikeus menettelytoimien toteuttamiseen raukeaa.

Vanhentumisajat

Vanhentumisaikojen päättymiseen ei ole oikeussuojakeinoja lukuun ottamatta niiden keskeyttämistä ajoissa (katso vastaus kysymykseen 1, d kohta). Erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että vanhentumiseen vetoaminen on vastoin kohtuullisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita.

Päivitetty viimeksi: 01/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.